

Interpolacja wielomianowa, funkcje sklepane (splajny)

Zadanie 1 Dla funkcji $f(x) = x^7 - 7 * x$ znajdź w wielomian możliwie niskiego stopnia interpolujący tę funkcję w węzłach o krotności dwa $\{-1, 0, 1\}$ za pomocą algorytmu różnic dzielonych, tzn. $w(x_j) = f(x_j)$ i $w'(x_j) = f'(x_j)$ dla x_j jednego z trzech węzłów.

Zadanie 2 Dla funkcji $f(x) = x^4 - 7 * x$ znajdź wielomian p stopnie nie większego od trzech taki, że

$$\|f - p\|_{\infty, [-1, 3]} = \inf_{s \in P_3} \|f - s\|_{\infty, [-1, 3]}$$

czy jest on wyznaczony jednoznacznie? Podaj ile wynosi $\|f - p\|_{\infty, [-1, 3]}$. Tu P_3 wielomiany stopnia ≤ 3 .

Zadanie 3 Pokaż, że dla różnych $n+1$ punktów $\{x_k\}_{k=0}^n$ prawdziwy jest wzór na różnicę dzieloną dla funkcji f określonej na tych punktach:

$$f[x_0, \dots, x_{n+1}] = \sum_{i=0}^{n+1} \frac{f(x_i)}{\prod_{i \neq j} (x_i - x_j)}$$

Zadanie 4 Pokaż że dla dwóch różnych punktów x_0, x_1 i funkcji klasy C^1 prawdziwy jest wzór:

$$f[x_0, x_1] = \int_0^1 f'((1-s)x_0 + sx_1) ds$$

Zadanie 5 (trudne) Pokaż, że dla różnych $n + 1$ punktów $\{x_k\}_{k=0}^n$ prawdziwy jest wzór całkowy Hermite'a-Genocchiego na różnicę dzieloną dla funkcji f określonej na tych punktach:

$$f[x_0, x_1, \dots, x_n] = \int_{S_n} f^{(n)}(s_0 x_0 + s_1 x_1 + \dots + s_n x_n) ds$$

gdzie S_n sympleks jednostkowy w $n + 1$ wymiarach tzn.

$$S_n = \{u = (s_0, \dots, s_n) \in \mathbb{R}^{n+1} : s_i \geq 0, \sum_{k=0}^n s_k = 1\}.$$

Wsk: Poprzednie zadanie + indukcja korzystająca z przemienności węzłów w różnicy dzielonej tzn. $f[x_{i_0}, \dots, x_{i_n}] = f[x_1, \dots, x_n]$. Tu $(i_0, \dots, i_n)$ permutacja zbioru $\{0, \dots, n\}$. Jeśli Państwo sami tego nie potraficie udowodnić, to rozwiązanie można znaleźć w książce Kincaid, Cheney - Analiza numeryczna, WNT.

Zadanie 6 Na odcinku $[0, 10]$ mamy węzły równo-odległe: $\{x_k\}_{k=0}^N$ z $x_k = k * h$ dla $h = \frac{10}{N}$. Dla danej funkcji $f(x) = \sin(4 * x)$ definiujemy funkcję ciągłą $s \in C([a, b])$ taką, że na każdym pod-odcinku (x_k, x_{k+1}) ta funkcja s jest wielomianem stopnia co najwyżej dwa i spełnia warunki interpolacyjne:

$$\begin{aligned} s(x_k) &= f(x_k) & k &= 0, \dots, N \\ s\left(\frac{x_k + x_{k+1}}{2}\right) &= f\left(\frac{x_k + x_{k+1}}{2}\right) & k &= 0, \dots, N - 1. \end{aligned}$$

(a) Czy taka funkcja jest wyznaczona jednoznacznie?

(b) Wyznacz możliwie małą stałą $C > 0$ niezależną od h taką, że

$$\|f - s\|_{\infty, [0,10]} \leq C h^3.$$

Zadanie 7 Na odcinku $[a, b]$ mamy zadane węzły : $a = x_0 < \dots < x_N = b$. Niech s splajn kubiczny na tym podziale odcinka (czyli funkcja w $C^2([a, b])$ na pod-odcinkach będąca wielomianem kubicznym) i $f \in C^2([a, b])$ taka, że

$$f'(a) = f'(b) = f(x_k) = 0 \quad k = 0, \dots, N.$$

Pokaż, że

$$\int_a^b f^{(2)} s^{(2)} dx = 0.$$

Zadanie 8 Dla danych różnych węzłów $\{x_k\}_{k=0}^n \subset [a, b]$ niech $\{l_k\}_{k=0}^n$ będzie bazą Lagrange' $\mathcal{P}_n$ a dla tych węzłów, i niech $L_n f$ wielomian interpolujący daną funkcję ciągłą $f \in C([a, b])$ w tych węzłach. Pokaż oszacowania

- normy operatora interpolacji

$$\|L_n f\|_{\infty, [a, b]} \leq \left(\sum_{k=0}^n \|l_k\|_{\infty, [a, b]} \right) \|f\|_{\infty, [a, b]}.$$

- dla dowolnego $w \in P_n$

$$\|f - L_n f\|_{\infty, [a, b]} \leq \left(1 + \sum_{k=0}^n \|l_k\|_{\infty, [a, b]} \right) \|f - w\|_{\infty, [a, b]}$$

dla P_n przestrzeni wielomianów stopnie nie większego od n .

Zadanie 9 Na odcinku $[a, b]$ mamy zadane węzły : $a = x_0 < \dots < x_N = b$. Niech V przestrzeń splajnów kubicznych okresowych na tym podziale odcinka czyli przestrzeń funkcji $s \in C^2([a, b])$ na pod-odcinkach będących wielomianami kubicznymi takie, że

$$s^{(r)}(a) = s^{(r)}(b) \quad r = 0, 1, 2.$$

Wyznacz wymiar przestrzeni V .

Zadanie 10 Znajdź wzory na funkcję B klasy $C^2(\mathbb{R})$ taką, że B jest wielomianem stopnia nie większego od trzech na każdym odcinku $[k, k+1)$ dla k całkowitego, $B(x) = 0$ dla $x \in (-\infty, -2] \cap [2, \infty)$, $B(0) = 4$ i $B(-1) = B(1) = 1$. Czy funkcja jest wyznaczona jednoznacznie? **Wsk:** Funkcja jest parzysta i może pomóc interpolacja Hermite'a na dwóch węzłach. (rozwiązanie tego zadania było na ćwiczeniach).

Zadanie 11 Na odcinku $[a, b]$ mamy zadane węzły równoodległe: $a = x_0 < \dots < x_N = b$ z $x_k = a + k * h$ i $h = (b - a)/N$. Dodajemy dwa węzły poza odcinkiem $x_{-1} = a - h$ i $x_{N+1} = b + h$. Wprowadzamy $B_j(x) = B((x - x_j)/h)$ dla B z poprzedniego zadania. Pokaż, że $\{B_j\}_{j=-1,0,1,\dots,N,N+1}$ tworzą bazę splajnów kubicznych obciętych do $[a, b]$.

Zadanie 12 Rozpatrzmy funkcję f i s jej splajn kubiczny naturalny interpolacyjny dla zadanego podziału $[a, b]$: $a = x_0 < \dots < x_n = b$. Niech $\hat{s}$ splajn interpolacyjny kubiczny naturalny dla $\hat{f}$ takiego, że w węzłach $|f(x_k) - \hat{f}(x_k)| \leq \delta$. Oszacuj $\|s - \hat{s}\|_\infty$.

Wsk: Można się przyjrzeć dowodowi oszacowania błędu dla splajny kubicznego interpolacyjnego naturalnego.

Zadanie 13 Rozpatrzmy funkcję $f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} 8^{-k} \cos(2^k x)$. Rozpatrzmy obcięcie tego szeregu: $f_M(x) = \sum_{k=0}^M 8^{-k} \cos(2^k x)$. Niech $s_{M,N}$ splajn kubiczny interpolacyjny naturalny na podziale równomiernym odcinka $[0, 1]$ tzn. $x_k = k * h$ dla $h = 1/N$ taki, że $f_M(x_k) = s_{M,N}(x_k)$.

- Dla zadanego δ wyznacz najmniejsze $M = M(\delta)$ takie, aby $|f_M(x) - f(x)| \leq \delta$ dla $x \in [0, 1]$.
- Oszacuj $|f^{(2)}(x)|$ dla $x \in [0, 1]$.
- Dla zadanego ϵ wyznacz N i M takie, że

$$\|f - s_{M,N}\|_{\infty, [0,1]} \leq \epsilon.$$

WSK: Przy rozwiązywaniu ostatniego punktu można np. skorzystać z punktów poprzednich, oszacowania błędu interpolacji splajnami kubicznymi z wykładu i z poprzedniego zadania, ewentualnie inaczej i w sumie dużo prościej oszacować normy $f - f_M$ i $f_M - s_{M,N}$ (jak?).